

Utasítások:
 Nagy-Becskek,
 Zápalya-utca 1-6 szám.
 A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zápalya-utca 1.
 A hirdetések az előfizetés és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
 Telefon száma 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
 Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
 Egy évre ----- 22 Ft.
 Félévre ----- 12 Ft.
 Negyedévre ----- 8 Ft.
 Egy hónap ----- 3 Ft.
 — Egyes szám ára 4 Ft. —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 azankivül az összes hirdetés
 irodákban.
Hajlékátvétel
 vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 42. szám.

Hétfő, február 22.

Államférfiui tapintat.

Nagybecskerek, február 22.

(—é—) A képviselőház szombati ülése ismét bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy báró Bánffy Dezső minden egyes kérdés megoldásával egy-egy újabb követ rakja le a nemzeti közvélemény talajában gyökerező kormányelnöki pozíciója biztos fundamentumának. Megtörtént ugyanis az, hogy a szélsőbal kivételével a képviselőháznak összes többi pártjai és pártonkívüli tagjai egyértelműleg elfogadták az általuk annyira szidott Bánffy Dezső indítványát. S ha figyelembe vesszük, hogy a szélsőbal is csak pour l'honneur du drapeau, nehogy saját pártvezérjét cserben hagyja, szavazott a miniszterelnök ellen, akkor lehetetlen be nem ismerni azt, hogy Bánffy Dezső báró a legélesebb államférfiui tapintattal megtalálta ennek a joggal kényesnek nevezett kérdésnek megoldásában azt, amit felszólalásában helyesen hangsúlyozott, amidőn azt mondta, hogy azt kell keresnünk, ami mindnyájunkat egyesít, és kerülnünk kell mindent, ami esetleg elválaszthat.

Ennek a maximának kijelentésével Bánffy megint az ország tulnyomó többségéből álló közvélemény érületét találta el, amelyben erre természetesen kellő visszhang keletkezett. Már pedig az kétségtelen, hogy a hivatott vezetés magaslátán álló államférfiui sikereket kereső czélja legfőképpen abban kell, hogy álljon, hogy a közvéleménynek helyes irányítása mellett annak érületét fölismerje. Ennek a tevékenységnek ritka nagy sikereit produkálta báró Bánffy Dezső a múlt esztendőben, amidőn az ezredéves ünnepi események alkalmából a korona és a nemzet közötti viszonyt a meleg bizalom és az őszinte

bensőség legmagasabb fokára emelte, amely a nemzeti közérületet örökre áthatotta. Ennek következménye az a közérületi fel fogás, amely a képviselőház tulnyomó részének abbéli szavazásában nyert kifejezést, hogy az 1848-iki alaptörvényeknek, csakis mint ilyeneknek magukban véve, minden tovább menő vonatkozástól menten és különösen pártpolitikai momentumtól távol való megünneplése engedhető, mert ennek a keretnek túllépése monarchikus érzelmeinkkel összeegyeztethetetlen.

1848 végre is az 1867-iki alkotmány-nak szintén egyik alapköve s azért azt másként mint ennek keretében megünnepleni nem lehet. Ez az oka annak, hogy br. Bánffy Dezső, mint egy közjogi alapon álló kormány elnöke a függetlenségi oldalról jövő indítvány ellenében a kormány részéről előterjesztendő proposíciók számára kívánta az indítványozást fenntartani.

Hogy Bánffy a kérdés elől nem akar kitérni, azt határozottan kijelentette, amidőn kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy Kossuth Ferenc indítványának helyeselt része értelmében a kormány meg fogja tenni indítványát.

Alapos reményt táplálunk az iránt, hogy br. Bánffy Dezső tapintata és ügyessége meg fogja találni a megoldásnak azt a módját, amely minden irányban kielégítő lesz.

Torontál vármegye közgyűlése.

Nagybecskerek, február 22.

A megyebizottsági tagok meglehetősen számban gyűltek egybe a mai megyei rendkívüli közgyűlésre, melynek tárgysorozata élénk vitaközlésre adott alkalmat.

Jelen voltak: Rónay Jenő, dr. Dellimanics Lajos, báró Feilitzsch Berthold, Rigó István, Filkovic Boldizsár, Szilágyi Albert, dr. Vinczebity Ernő, Tarnay Ferenc, Szerémy Ödön,

Weinrich Vilmos, Poroszkay Béla, Stassik János, Kajtár Jenő, Kayser Lajos, gróf Bethlen Miklós, dr. Gyertyánffy Jenő, Zsiros Mihály, Isztrát Simon, Bogdán István, Szávics Szilárd, Knoll János, Gille József, Ruzs János, Killige József, Tallián Béla, dr. Krsztonosits Jenő, Kovách Agoston, Hadfy Döme, Reiner Dávid, Bielek Antal, Kühn János, Tyurcsity Péter, Kovách Péter, Keresztes Aladár, Cordier Imre, Hegedüs Antal, Dániel Ferenc, Marton Andor, Krummenacker Ferenc, Rónay János, Lauka Gusztáv, Vécsey István, dr. Plechl Szilárd, báró Hausser Károly, Bottka Béla, dr. Riesz Jakab, Hegedüs Kálmán, dr. Grandjean József, Bogcha Márton, Istvánffy István, Schindelmann Sándor, dr. Weitzsch József, Blazsevác János, László Géza, Kéler Akos, Reitter Osakár, Menczer Lipót, Országh Péter, Uzbasich Gáspár, ifj. dr. Demkó Pál, Damaszkín Arzén, Rác Jakab, dr. Kiss János, id. Steinbach Antal, Végh Károly, Szathmáry Kálmán, Virágh Vilmos, id. Zsiros Lajos, Lebovics Dániel, Szávics Gerő, Jablonszky Miklós.

Rónay Jenő főispán a bizottsági tagok éljenzése között elfoglalja az elnöki székot, és kijelenti, hogy a vármegye nagyságához mért gyorsasággal összetörődő, és kögyülesi elintézésre igénylő ügyeknek száma tette szükségessé a mai rendkívüli gyűlés összehívását. A biz. tagokat üdvözli, és a közgyűlés megnyitása után bejelenti, hogy két sürgősségi indítvány terjesztett elő: a szeged karlovai vasutársaságnak a hozzájárulási összeg folyósítása iránti kérvénye, és a Jarkovác község legelőjének ügyében.

Ezen két ügy tehát soronkívül lévén elintézendő, Feilitzsch Berthold báró m. főjegyző a vasutársaság kérvénye dolgában előzményképpen előadja, hogy az igazgatóság a vármegye alispánjához mult évi decz. 20 án kérvényt intézett, miképpen a törvényhatóság által megszavazott 402.600 frtnyi segélydíjnak legalább egy részét rendelkezésére bocsátása, mivel nemcsak az alépitmények, hanem a felülépitmények egy része is befejezetett. Az alispán arról értesítette az igazgatóságot, hogy ő a kérelem teljesítését nem fogja ajánlani a törvényhatósági bizottságnak, mert az alapátározatok jóváhagyása még be nem következett; így kerülvén az ügy az állandó választmány elé, ez szintén a negatív álláspontjára helyezkedett.

A „TORONTÁL“ tárczája.

A Riviera felé.

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

II.

(Magyarok Velenczében. — Egy velencei vasárnap. — Körseta a canal grandén. — Donna Elvira palotája. — Képviselőválasztások. — Velencei és milánói karneval. — Farsang és politika.)

Ha angol volnék, azt írnam a naplómba Velenczéről: A Márkus-tér egy teremszerű gyönyörű hely, melyen magyarok sétálnak és szelid galambok vigan szállodogálnak. Ezuttal is, hogy a „Dániel Ernő“ hajón, melynél izlésebbet és kényelmesebbet nem igen találtam Európában, megérkeztünk a lagunák városába, lesétáltam a világ legszebb terére, hogy immár negyedszer etessem a barátságos voltokról híres galambokat. Hogy végighaladtam a Floriani kávéház árkdájai alatt, az első ember, akire kellemes meglepetésemre találtam, dr. Silberstein Adolf, Magyarországi legtekintélyesebb kritikusa volt, ki nevével szintén a Földközi tenger partjára utazik. Alig intéztem hozzá az idegen földön sem szokatlan kérdést: „Mikor tetszett érkezni?“ már megjelent dr. Hollaender Mór barátom, s kevéssel utána Sternberg József, verseczi vállalkozó Giza leányával, a Délvidék egyik legbájosabb női alakjával s Géza fiával, kit művészi hegedűjátékáról előnyösen ismernek Torontál vármegyében is. Egy egész magyar kolónia, mely csodálkozva hallgatja, mint beszélnek jobbra balra szintén hazánk édes nyelvén. Ugy látszik a magyarok úgy járnak mostanában

„át“ Velenczében, mint régente a pesti ember kiment vasárnaponként Ujpeste vagy, hogy szűkebb hazánkban maradnak, a jó becskerekiek az écskai erdőbe. Bizony nagyot haladt a világ sorja, ha le is szállt a buza ára, s a világ egyik legszebb része, hol a természet fenséges pompája harmonikus egészszerű olvadtt az emberi elme és kéz mesterműveivel, ma már nemcsak azok részére áll nyi va, kik hónapokat tölthetnek lakóhelyöktől távol s ami talán szintén nem utolsó helyen említendő, akik nem költhetnek ezreket egy ilyen utra.

Az utolsó években sürűbben látom a bella Veneziát, de még mindig nem vagyok képes a nil admirari álláspontjára helyezkedni. Nem tagadom, hogy szívem mindig feldobban a viszontlátás öröme, mikor végig haladok a történeti múltja és művészet szentelte utcákon és tereken. Ujra és újra megcsodálom mint csillog a Szent-Márk fénylő mozaikja és ragyogó zománca; a tündéri piazzettáról hálás csodálkozásal lenezek a tenger végtelen síkjára, melyen vigan uszkálnak a fekete gondolatok, s átadom magamat annak a kedves zajnak, melyet csak az olasz nép tud az ember boszankodása nélkül csinálni. Almáimból felkölt egy-egy ragyogó szempár. Vasárnap van. Verőfényes, ragyogó tavasszi nap, a milyen nálunk csak májusban lesz, mely az utcára hívja az anélkül sem a szobában való bezárkózásra hajló népet. S ezrivel tudnak majd a Márk-térre, hol vigan sétál a város apraja-nagyja, majd a templomba, melyben ép most kezdik a nagy misét. Hiszen igaza van annak a szép magyar leánynak, aki ott panasz-kodik mellettöm, hogy „nem olyan szép“ ez a

hatalmas székesegyház belülről. Persze, hogy nem „olyan“ szép. De azért elkelve nálunk, például Budapesten, ahol tudvalevőleg nem bővelkedünk remek kiviteli templomokban, egy-két ilyen nem szép belsejű templom. En meg-békülök vele. De azt nem bocsátom meg, hogy a világ egyik leghíresebb templomában olyan istentelen rosszul énekelnek. A karnagyurnak és „munkatársainak“ lelkén szárad, hogy alig voltam képes az imádságot elmondani.

Most pedig tegyük meg a sétánkat, persze vizen, a canal grandén a város körül. Az a kis propeller, mely 20 centesimiért (alig 10 krajczárért) egy óra hosszáig viszi az embert, az utolsó helyig megtelt hálás közönséggel. A vezetők egyre mondogatják a rossz évszámokat, melyekben állítólag a különböző paloták épültek, s a mit sem sejtő turista csodálkozó áhitattal szemléli a Foscani, Carnari, Balbi s a jó Isten a megmondhatója, melyik palotákat. A német ember kegyelettel vegyes borzadálylyal nés fel arra a házra, melyben Wagner Richard meghalt, a magyarok a híres halpiacz után tudakozódnak, az angol pedig feljegyzti: hol kaphatók azok a híres műkincsek, melyekből feltétlenül muszáj hazavinni. Jól van édes kalauz ur, de hol van a híres Loredan palota?

— Eecoolo — mondja a barátságos talián s nekem végre valahára alkalmam nyilott megtekinteni azt a büszke palotát, amelyben Don Carlos rendezte valamikor az ő fényes mulatságait. Don Carlos herczeg, kiről sohasem tesszéltek annyit, mint mostanában, amikor egy közönséges piktör megtette azt a komoly tréffát, hogy megszöktette a leányát. Hogy merre jár Elvira

A hivatalos melléklet nélkül.

Idközben azonban lejött a kereskedelmi miniszter rendelete, a melylyel az 1895. évi 908. és 2138. kgy. számú határozatokat jóváhagyta és így az ügy az állandó választmányban újból tárgyalatvan, ez az előbbi határozatát oda módosította, hogy a miniszteri rendelet nem vehető tudomásul, mivel a törvényhatóság érdekeit sérti, a mennyiben a 2,400,000 frtnyi kölcsön még nincs engedélyezve. Az állandó választmány tehát azt javasolja, hogy a miniszteri rendelet ellen, annak hatályon kívül helyezése érdekében felirat intéztessék, s illetőleg, hogy a vármegyének ezen ügyben hozott többi határozatai együttesen hagyassanak jóvá.

Erre Tallián Béla jelentkezett szólásra, ki az állandó választmány egyik indokára nézve azon helyreigazítást teszi, hogy a miniszter nem ütötte el egy tollvonással a vármegye kérelmét; hanem csak azt jelentette ki, hogy annak érdemleges elbírálásába akkor fog bocsátkozni, ha a helyzet tényleg előáll, s a szeged—karlovai vasut és a torontáli h. é. vasutak közti kapcsolat csakugyan létesül. Továbbá kijelenti a szónok, hogy illetékes helyen meggyőződött arról, miképpen a vármegye törvényhatóságának 2,400,000 frtnyi kölcsön iránti határozatát a minisztertanács már jóváhagyta, ennél fogva az állandó választmány javaslata ellenére azt indítványozza, hogy az uti pénztár keretén belül a vasutigazgatóság kérelmének hely adassék.

Dellimanics alispán kijelenti, hogy a vármegye igenis meg akar felelni elvállalt kötelezettségének. Nincs ugyan egy nézet az előtte szólóval, de miután belátja, hogy a kereskedelmi miniszter rendelete alapján a vasutársaság esetleg perrel is felléphet a vármegye ellen; és azon feltevésben, hogy a kétféle kölcsönre vonatkozó határozat csakugyan jóvá fog hagyatni: javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy a társaságnak 50,000 frt előleg adassék, természetesen a törzsrészesvények beszolgáltatása ellenében. Mivel pedig az uti pénztárnak jelenleg takarékpénztári betétei vagy készpénze nincs, azért javaslatának elfogadása esetében az előleg fedezhetése céljából engedélyt kér, hogy a 142,600 frt értékű koronajáradéki papirokat eladhassa; kijelenti egy szerszind, hogy ha a kétféle kölcsön jóvá hagyása elérkezik, a vármegye kötelezettségének teljes mértékben meg fog felelni.

Rónay főispán a bizottságnak figyelmét még egy körülményre akarja felhívni. Midőn a vasutak segélyezése elhatározott, a törvényhatóságot nem menderült vezérelte azon elv, hogy pénztár jövedelmező vállalkozásokba fektesse, hanem egyenlő érdekeknek méltánylását véve tekintetbe, az egész megye területére kiterjedő vasuti hálózatnak támogatását határozta el, és így ki van zárva annak lehetősége, hogy egyes vonalak favorizálhatassanak. A szönyegen levő kérdéshöz szólva, az alispán javaslatát oppor-tunitási szempontból a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja. A közgyűlés ily értelemben határozott.

Következett Szilágyi Albert első aljegyző előadásában, Jarkovác képviselő testületének azon határozata ellen beadott felelkezés

herczegnő, azt nem tudta a hajón senki, de annyit tudtak mindenfelé, hogy don Carlos nagyon rosszkedvű. Ezt már otthon is sejtettem. Ha a rossz kedvet a leeresztett redőnyökből szabad következtetni, akkor a Loredan palotában csakugyan nincsenek valami vigan

Olaszországban mostanában választanak képviselőket. De a nép mással van elfoglalva, hiszen farsang van. A színház után, melyben egy meglehetősen gyenge Carmen előadásához volt szerencsém, ismét lementünk egy magyar kom-pániával a Szent Márk-térre, hol tudvalevőleg legelőnkebben pezseg a híres velencei karnevál. Beavatott emberek úgy mondják, hogy nem az, ami régen volt. Meglehet, de annyi bizonyos, hogy ebben az álarczos sokaságban, mely nevetve, danolva, csevegve, verekedve, veszekedve, ölelkezve hömpölyög végig a piazzán és a San Marco-téren, több a jókedv meg a szellem, mint nálunk tiz évre való álarczos és egyéb bálokban. S ez a velencei karnevál, mely annyi édes hirt pendit meg mindenek szívében, akik a poros aktáknál és a mindennapi üzleteknél egyebekre is gondolnak, mégis csak vissza visz a politikához. Erős a hitem, hogy a mostani választásoknál a liberális elemek fognak győzni. Hogy miért? Mert a választásokat mindenütt a nők befolyásolják. Nos, engem pedig ismét arról győzött meg a velencei karnevál, de Milano városa is, melyben szintén rövid pihenőt tartotunk, hogy az olasz nők igen — szabad elvűek.

B. L.

tárgyalása, melynél fogva a községi legelőből 400 hold haszonbérbe adás végett kihalított, mert költségvetését csak így lesz képes rendben fentartani. A felelkezés folytán az állandó választmány a határozat feloldását és új határozathozatalra való utasítást javasolja, mert a kihasítási és felszántási az állattenyésztés kárára lenne, és mert a jobb gyümölcsöztesítés magasabb legelődíjjal szedése által is elérhető. Poroszkay m. főügyész azt hiszi, hogy ezen vélemény elfogadásával a község érdekeit sértjük, mert aligha lesz elég ideje a bérbeadás esetleg új-ból elhatározni, s annak folytán a földeket még ez évben bérbe kiadni. Majd az adatok megtekintése után szintén hozzájárul az állandó választmány javaslatához azzal, hogy a község a legelő és a marhaállomány nagysága szerint hozza meg új határozatát. Ezen ügyben felszólalt még Kovách Agoston is, ki az állandó választmány javaslatát azért is pártolja, mivel a községi határozat személyes érdekekből is hozott; és felszólalt Rónay főispán is, ki éppen a kedélyek megnyugtatása végett akarja a képviselőtestületnek megadni a lehetőséget, hogy még egyszer határozzon. A közgyűlés az állandó választmány véleménye szerint határozott.

Ezután a napirendre került a sor, és az előadói széklet ismét Feilitzsch báró foglalta el. Első tárgya Heves vármegye közönségének átirata volt, melyben a kvóta emelése ellen a képviselőházhoz intézett feliratát kéri pártolni. Az állandó választmány annak előrebocsátásával, hogy bár a törvényhatósági bizottságnak jogában állana e fontos közügyben nyilatkozni, azt javasolja mégis a közgyűlésnek, hogy jogától tekintsen el és az átiratot vegye tudomásul, mert az országgyűlés által kiküldött kvóta bizottság az osztrák kvotabizottsággal szemben a legridegebb álláspontra helyezkedett és valószínű, hogy az új magyar országgyűlés kvotabizottsága az előbbinek nézetét fogja a magáévá tenni; ezenkívül a vármegye közönsége kifejezte a jelenlegi kormány iránt bizalmát s a kormány ezen ügyben is bizonytalanságos magatartást fog tanúsítani.

Kovách Agoston úgy az állandó választmányban, valamint most is, azon nézetét, hogy a felirat pártolassék, azzal indokolja, hogy ellen esetben és hallgatásunk által azon balvéleményre adhatnánk okot, mintha az osztrákok által előterjesztett kvóta aránytalannal meg volnánk elégedve. Dr. Dellimanics alispán annak kevésbé van az előtte szólóval egy nézetben, mert nem dobjuk oda érdekeinket, ha nem intézünk feliratot és miután a kvóta megállapítása fontos államjogi kérdés, meg van róla győződve, hogy a kormány okvetlenül az ország javát fogja előmozdítani, midőn azon helyzetben lesz, hogy a hozzájárulási összeget megállapítsa.

Rónay főispán rektifikálja Kováchnak egyik nyilatkozatát, a kérdésben forgó tárgyra nézve pedig azt adja elő, hogy a vármegye közönsége mindig a 67 iki kiegyezés alapján állott és éppen ezen alap rendeli a kvóta kérdését tiz évi időközökben újból tárgyalatni. Ennél fogva a hozzájárulás százaléka mindig a szövetségben álló két állam fejlődése szerint határozandó meg. A kvóta nem egyszerű fogalom, hanem szorosán összefügg a vám- és kereskedelmi szövetséggel, melynek jövedelmei illuzóriussá tehetik a kvotabeli hozzájárulást. Kiemeli a főispán, hogy az előbbi kvotabizottság háromszori üzenetváltás után sem engedte magát álláspontjáról leszorítottatni s ezért nem érdemi meg, hogy a törvényhatóságok részéről bizalmatlansággal vádoltassék.

A közgyűlés az állandó választmány javaslata értelmében határozott, ezután pedig Szathmáry Kálmán tiltakozása ellenére elnökölő főispán mégis megengedte, hogy Istvánffy István biz. tag ellenkező nézetét a tárgyról elmondhassa, mert az elnök kijelentését nem hallotta.

A tárgysorozatban következett Szabolcs vármegye közönségének átirata a közigazgatás helyes kezelésének biztosítása érdekében az országgyűlés képviselőházához és a m. kir. belügy miniszterhez intézett feliratának pártolása iránt. — Az állandó választmány azt javasolta, hogy ezuttal is felirat intéztessék, bár azt a vármegye közönsége több ízben megtagadta. Rónay főispán szükségtelennek tartja a felirat intézését, mert a kormány majdnem minden ütésen hangsúlyozza a közigazgatás államosításának szükségességét és a trónbeszéd is elkerülhetetlennek jelezte a közigazgatási reform behozatalát. Ezért Szabolcs vármegye átirata egyszerűen tudomásul veendő s a közgyűlés ily értelemben határozott.

Kolozsvár szabad kir. város felhívását, melylyel a Mátyás király szobornak felemeléséhez segély iránt fordul, a közgyűlés tudomásul vette, mert a törvényhatóság egy ízben már adott segélyt.

Alispán jelentése a házipénztár 1896. évi hiányának mikénti fedezése ügyében. — Tudomásul vétetett.

Alispán jelentése a vármegye székháza vil-

lanyvilágításának szolgáltatása ügyében. — 139 frt többkiadás merülvén fel, a történet kiutalás tudomásul vétetett.

Megegyi ügyészség véleménye N. Kikinda városi nagyvendéglő bérbeadása tárgyában. — Tudomásul vétetett.

Megegyi ügyészség véleménye Tarras község földkisajátítási ügyében. — Alaki hiányból és mert a törvényes rendelkezések meg nem tartottak, a határozat feloldott és a képviselőtestület új határozathozatalra utasított.

Perjámosi főszolgabíró betérjeszti Szent-Péter község képviselőtestületének II. od. segédjegyzői állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát. — A község a segédjegyzői állás rendszeresítését megtagadja, de miután számos adatokkal beigazoltatott, hogy a közigazgatás helyes végzésének szempontjából ez állás rendszeresítése szükséges, a képviselőtestületi határozat feloldott és a község utasított, hogy a megyei szabályrendeletek értelmében az állást rendszeresítse.

Központi főszolgabíró betérjeszti Oriovát község képviselőtestületének a vízszabályozási tartozás mikénti fedezése tárgyában hozott határozatát. — A határozat feloldott és a község pótköltségvetése betérjesztésére utasított.

Központi főbíró betérjeszti Katalinfalva község képviselőtestületének a közs. gőzmalom építési költségeinek olcsóbb kölcsönrel leendő fedezése tárgyában hozott határozatát. — Jóvá hagyott.

Perjámosi főszolgabíró betérjeszti Szent-Péter német község képviselőtestületének iróki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát és az elleni felelkezését. — A határozat feloldott és újabb megfontolás ajánlatott azzal, hogy a képviselőtestület forduljon esetleg a belügyminiszterhez, miképpen az anyakönyvvizető részére segéderőt bocsásson rendelkezésére.

Párdányi főbíró betérjeszti Csebe község képv. testületének a fogyasztási adó albérbé adása ügyében hozott határozatát. — Két felelkezés érkezett be, a közgyűlés a határozatot feloldotta és utasította a községet, hogy vegye a fogyasztási adót házi kezelésbe.

N. Becskerek város polgármestere betérjeszti a torontáli h. é. vasut részv. társaságnak a keskeny vágányú vasut kiépítés ügyében hozott városi képviselő testületi határozat elleni felelkezését. — A határozat feloldott, mivel a segély megszavazása határidőhöz kötötten.

Módsi főbíró betérjeszti Szerb Bóka község képviselőtestületének a telefonhálózat tárgyában hozott határozatát. — Tekintettel arra, hogy a nevezett község vagyonszemből a szomszédos Horvátbókanál, amely a telefonhálózat költségeit megszavazta és tekintettel arra, hogy az összes járási községek is megszavazták: a közgyűlés első ízben nem kívánt erélyes intézkedéssel élni, hanem a képviselőtestületet újabb határozathozatalra utasította.

Zsombolyai főszolgabíró jelentése Kun-Szöllös és Vizesda községekből megalakult körjegyzőség székhelyének megállapítás ügyében. — A vármegye alispánja annak utána, hogy a nagy-községgé való alakulás és a bekebelezés megállapult, Kun-Szöllöst jelölte ki a körjegyzőség székhelyül; mi ellen Vizesda felelkezett, de a közgyűlés a felelkezésnek nem adott helyt.

Torontáli h. é. vasutak részvénytársaságnak átirata az összes vonalakra az adómentesség aránylagos meghosszabbítása ügyében a kereskedelmiügyi miniszterhez intézett felterjesztések pártolása iránt. — Pártoltatott.

Párdányi főbíró betérjeszti Jánosföld község képv. testületének a vasutépítési költség fedezésére felveendő kölcsön tárgyában hozott határozatát. — Záradékolással ellátva, kiadandó a községnek.

Végül: a csenei főszolgabíró betérjeszti Horvát Klári község képv. testületének a vasuti kölcsön tárgyában hozott határozatát, melyet a közgyűlés záradékolni és a községnek kiadni rendelt.

Ezután az elnökölő főispán a közgyűlés folytatását holnapra halasztotta.

HIREK.

Tájékoztató.

Febr. 25. Pinczér egylet bálja.
Febr. 27. Maskil el Doll Álarcosbálja.
Márczius 1. Olvasóköri estély.
Márczius 15. Közigazgatási bizottság.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Ernő okleveles tanítót a Jászfalvai községi elemi iskolához, Dajda Pantelimon okleveles tanítót a Vágazentmihályi községi elemi iskolához, Lazarcsku Mária okleveles tanítónőt pedig a deliblati községi elemi iskolához rendes tanítókká, illetőleg tanító-nővé kinevezte.

— **Uj adóhivatal.** Torontál vármegye területén Antalfalva székhellyel 1897. évi márczius 1. évi kir. adóhivatal állították fel, melyhez a pancsovai kir. adóhivatal területéből a következő községek osztatnak be: Antalfalva mint székhely, Baránda, Bótos, Csenta, Czrepaja, Farkasd, Idvor, Jarkovác, Lajosfalva, Oppova, Ozora, Oriovát, Perlasz, Rudolfsgnad, Tomasevác, Tor-Erszébeltak, Tor. Sziget, Tor. Váárhely.

— **Tiszteletbeli főügyész.** Jurkovic Othmár nyugalmazott kir. járásbíró és gyakorló nstzmiklósi ügyvédet Rónay Jenő főispán tb. főügyészszé nevezte ki.

— **Bizalom Zmejánovic püspöknek.** Az alibunári járás hazafias szerbjeihez csatlakoztak tegnap a szerb-bókaiai, amennyiben összejöttek a községházán és mint lapuknak írják, Kojits Demeter lelkész elnöklété alatt memorandumot bocsátottak ki, melyet mintegy háromszázan irtak alá. A hívek ebben Zmejánovic Gábor püspöknek hazafias magatartásáért bizalmat szavaznak s e memorandumot egy 10 tagból álló küldöttség fogja a főpápnak átnyújtani. A memorandum azzal fejeződik be; hogy „éljen az uralkodóház, szeretett királyunk I-ső Ferencz József, éljen a haza.”

— **Eljegyzés.** Billédről jelentik, hogy dr. Rörich Jakab tekintélyes nagy szent miklósi orvos a napokban tartja eljegyzését Billéden Braun Margit kisasszonnyal, Braun János billédi föld-birtokos bájos és művelt leányával.

— **A betegsegélyző pénztár betegei.** A belügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben hivatkozik az előde által kiadott azon rendeletre, hogy a betegsegélyző pénztárakhoz tartozó betegek a kórházakba a pénztár igazgatóságának, illetve orvosának engedélye nélkül csak előre nem látható baleset folytán vehetők fel. A tárgyalás alá került esetekből azonban azt látja, hogy a rendelkezések nem tartatnak be, miért is utasítani rendeli a kórházak igazgatóságait, illetve gondnok-ságait, hogy a jelzett esetekben szigorúan az előirt szabályokhoz alkalmazkodják.

— **A kisiparosok mozgalma.** Ember ember hátán tologva, több száz kisiparos gyült egybe tegnap a város háza nagytermében, hogy a megalkotandó iparszövetkezet kérdésében határozatot hozzon. A kedélyek a legmagasabb fokig felizgattak már az ülés elején néhány anti-szövetkezeti iparos által, úgy hogy az ülés mindvégig folytonos közbekülvások, izgatott szavaltások jellemezték.

Poroszkay Béla m. főügyész szólalt fel először, fejtegetvén a mai összejövetel célját s kimutatta, mily áldást hozó intézménnyé válik majdan a megalkotandó szövetkezet városunk kisiparosaira. Számadatokkal és példákkal illusztrálja a szövetkezeti eszme üdvös voltát és nagy elterjedését a művelt külföldön. Végül felhívja az értekezletet, nyilatkozzék a megalakulást illetően.

Felszóaltak még több ízben Reitter városi kapitány és Ghimessy Béla, mind annyian élénk színekkel esetelve mindama előnyöket, amelyek a megalakítási szándékolt intézményből az érdekeltekre hárulnának.

A jelenlevő kisiparosok közül is többen felszóaltak, pártolva a szövetkezet megalakítását. Végül megválasztották a 40 tagból álló szervezőbizottságot, amely hivatalos lesz az alapszabályokat kidolgozni s a megalakulást illetően az egybehívandó közgyűlésnek jelentést tenni.

— **A délvidéki szini szövetkezet** Peterdy Sándor igazgatása alatt álló szintársulata szerdán kezdte meg előadásait Fehértemplomban a „Mittörténet az éjjel” cz. bohózáttal. Az eddigi előadások tetszenek a fehértemplomiaknak. — A verseczi bérlet, mint nekük írják, eddigelé körülbelül 1100 frtra rug.

— **Farsang a megyében.** Az alibunári járási tisztikar a vörös-kereszt egylet javára sikerült táncestélyt rendezett, s a befojt 196 frt 38 krajczárnyi összeget a megyei vörös-kereszt egyletnek adományozta. A multság létrejöttében nagy része van Kajtar Jenő főszolgabírónak, a ki egyik oszlopa a vörös-kereszt egyletnek és lankadatlan buzgalommal működik közre minden egyes alkalommal annak érdekében.

— **Csöd.** A pancsovai törvényszék részéről közzé tették, hogy Anau testvérek be nem jegyzett cég, úgy annak tagjai Anau József és Anau János pancsovai lakosok bárhol található ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csöd megnyitottat. Csödbiztosul Scholmácsi Adolf kir. törvénzéki bíró, tömeggondnokul dr. Marjanovic Pál, helyettesül dr. Adler Arthur pancsovai ügyvédek nevezettek ki.

— **Polgári bál.** Régióta látott a kaszinó terme oly nagy közönséget, mint szombaton este a polgári bálon, amely kedélyesen, fosztelenül folyt le s csak a reggeli órákban ért véget. Annyan voltak, hogy eleinte táncolni sem lehetett és csakis később, mikor már a szupé után némileg ritkulni kezdtek a sorok, — lehetett holmi oldalborda veszelézetés nélkül áldozni a tánc istenének. Körülbelül fél tíz óra lehetett, mikor a bálanya, dr. Grandjean József polgár-mester neje megérkezett, s akkor aztán megkezdtek a táncot széles jókedv és nagy vigasság közepett. A négyeseket 80—90 pár járta. Ott voltak:

Asszonyok: Dr. Grandjean Józsefné, Roth Bernátné, Termasics Miksáné, Baaden J. L. né, Hruschkáné, Hermanné, Telfel Mátyásné, Lehmanné, öz. Schwarzé, Grosz Ferenczné, Schönherr Antalné, Homa Kálmáné, Ambrózy Istvánné, öz. Schuldné, Adamkó Pálné, Adamkó Szabó Paula, Deisinger Mihályné, Melcer Jánosné, Barth Jakabné, Dormuth Mihályné, Schindelas Béláné, Szarács Józsefné, Fröhlich Pálné, Theisz Károlyné, Seybold Györgyné, Prassák Károlyné, öz. Wáczezné, Weiterschan Jakabné, Feimer Gusztávné, Perger Rezsóné, Plesz Marit, Bildy Barbara, Kothstein Jánosné, Scheirich Pálné, Morán Jánosné, Binder Ferenczné, Seba-tean Gyözőné, öz. Hoákné, Piero Jánosné, Várady Leopoldina, Albrecht Maróné, Pul Tamáné, Tomozányi Elekne, Bencze Miksáné, Schwarz Mórinczné, Nickl Jánosné, Dobos Józsefné, Machalek Jánosné, Machalek Istvánné, Zsikovskij Józsefné, Kovács Odónné, özvegy Ambrusné, Schneider Rozáliá, Ansel Ferdinándné, Szöllöy Józsefné, Veres Péterné, Herschkovitz Károlyné, Wamberger Arminné, Krausz Ferenczné, Prandel Jánosné, Kolozsváry Sándorné, Hoff Nándorné, öz. Buschbacher Róza, Ruzs Katicza, Nesveda Béláné, öz. Korényiné, Standhaft Viktorné, Sottrel Mátyásné, Szücs Istvánné, Rosenthálné, Razilier Erzsébet, Eberhart Antalné, Hausladen Tamásné, Karátsonyi Rezsóné, Kónya Ferenczné, Jakóbi Ferenczné, Engeldingerné, Szűszner Lajosné.

Leányok: Barsy testvérek, Buschbacher Gizuska, Löhman Anna, Rittinger Mariska és Anna, Schwarz Milike és Ionka, Schuld Paula, Deisinger Annuska, Melcer Rozsika, Veres Ionka, Dormuth Emma, Dobos Julia, Götz Vilma (Hartberg) Szarács Anna, Hartl Irma, Prassák Sarolta, Wacze Anna, Schwan Anna, Bildy Ika, Plesz Mariska, Bildy Ionka, Morán Katicza és Mariska, Riesz Ionka és Paula, Grassl Szidónia, Kaufmann Gizike, Horák Mariska, Vilma és Albina, Várady Iona és Anna, Sepessy Etelka, Machalek Mariska, Albrecht Katicza, Paul Róza, Termasics Annuska, Kähler Annuska (Arad), Reiter Zseni, Nickl Róza, Buriz testvérek, Gaál Irma és Rozsika, Schneider Annuska, Balogh Ida, Ansel Ionka, Herschkovitz testvérek, Nóta Róza, Römer Iona, Kolozsváry Róza, Hoff Verona és Ionka, Kuss Mariska, Venke Mariska, Arend Teresi, Sottrel testvérek, Rosenthal testvérek, Basilier Teréz, Norizán Ionka, Benno Emma és Ida, Tita Annuska (Tolvádia), Boleszy testvérek, Heck J.

— **A temesvár nagy-szentmiklósi vasút** céljára eszközölt kisajátítási munkálatok folytán igénybe vett földterületnek a budapesti központi telekkönyvvezetői hivatal által történendő telekkönyvezése végett, az építési zármunkálatok hitelesítésére a központi telekkönyvvezetői hivatal, továbbá a temesvári telekkönyvi hatóság és az érdekeltek közbenjárása mellett, mint lapunknak tegnapi évi kelettel írják, f. hó 22-én, hétfőn délelőtt 9 órakor fog a józsefvárosi állomásnál megtörténi.

— **Gazdasági felolvasás.** A torontálmegyei gazdasági egylet részéről kiküldött Petrasch György — mint lapunknak írják — folyó hó 19-én este 7 órakor Gyertyámos község nagyvendéglő termében érdekes és tanulságos felolvasást tartott „Talajjavítások” czímen. E tanulságos felolvasást négyszáznál több gyertyámosi földmiveléssel foglalkozó egyén a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig. Hogy ezen felolvasások mily hézagot képeztek eddig földmivelőinknél, a legjobb tanubizonyosság az, hogy a felolvasás után lelkesülten megjelentek a felolvasót, majd megköszönték fáradozását egy felolvasónak, valamint a torontálmegyei gazdasági egyletnek is, hogy a felolvasással Gyertyámos községét megszerencsésítették, egyszersmind kérték Petrasch urat, hogy tegyen lépéseket az egylet elnökségénél, hogy ily felolvasások az egylet részéről minél gyakoribbak legyenek a községben.

— **Különös szerződés.** Mióta az irás fel-találtatott, már sokféle különöz szerződés jött bizony létre, de amilyen a napokban Szentmiklós-

son Lefkovic János és Kubn Konrád iparosok között kötött, nem igen fordult talán még elő. A két fél szabályszerűen kiállított és tanukkal ellátott szerződésben kötelezi magát, hogy halálo-zás esetén a túlélő fél köteles az elhalt félnek keresztfáját egész a sirig elvinni.

— **Az örült spanyol** még egyre kísért. K. J. Szerb Csana dról csupa kurió-zumból levelet irt neki, a melyben ajánlkozik arra, hogy segítségére lesz a kincs feltalálásában s erre a spanyoltól megjött a válasz, ... csak-hogy újra litografált levél alakjában. Megírja benne, hogy az a bizonyos koffer, a mely — hogy kissé erősebb hasonlattal eljünk — vörös fonálként húzódik végig a történeten, egy nevelő-intézeti igazgatóné kezei között van, az pedig csak úgy adja ki, ha valaki kifizeti a spanyol adósságát, mert a leánya ott nevelkedett az inté-zetben s az 1504 franknyi számla még minde-ideig nincs kiegyenlítve. Tudtal adja továbbá Korecinek, hogy ha jön, melyik szállodába men-jen lakni, és mindenekelőtt merre utazzék, (Laibach, Görz, Udine, Turin, Marsoille) egy-uttal a lelkére köti, hogy senkinek ne szól-jon semmit sem a dolgról.

Irodalom és művészet.

* **Tiszavirágok.** Dr. Szász István ó beesei közs. orvos, kire bizonyára sokan fognak még Nagybecskerekben is emlékezni, „Tiszavirágok” czim alatt egykötet költeményt bocsát ki az O Be-csén felállítandó szabadság-szobor alapja gyara-pítására. Dr. Szásznak zamatos nyelve, fülbe-mászó rimelése és sokat mondó, egyszerű köl-tészete elég arra, hogy mindenki, aki néhány kellemes órát óhajt magának szerezni, örömmel nyul a „Tiszavirágok” után. A kötet márczius 15-én jelen meg. Ara 1 frt lesz.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 22-én.)

Budapest, febr. 22. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőházban ma folyta-tólag tárgyalták a földmivelésügyi tárca költségvetését.

Perczel belügyminiszter válaszolt az ülés folyamán Visontai és Hentaller szombati interpellációjára kijelentve, hogy a megejett vizsgálat szerint a csendőrség Aninán csak azután létt a munkásokra, mikor azokat már négyszer figyelmeztette, hogy maradjanak nyugodtan.

A válasz tudomásul vétetik.

Háboru.

Budapest, február 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Caneából jelentik, hogy a felkelők Canea felé vonultak, hol csak-hamar élénk csatározás fejlődött ki. Az idegen hajók parancsnokai erre elhatározták, hogy a felkelőket ágyuztatják. A bombázást delután öt órakor csakugyan megkezdte az angol hajó, mire a többi is követte a példáját és sürüen hullottak az ágyugolyók a fölkelőkre. Mintegy 70 lövés után a felkelők által elfoglalt hely aránylag rövid idő alatt rombadólt, mire levették a kitűzött görög zászlót. A tüzelés megszűnte után a lobogó ismét visszakerült régi helyére.

A tőzsdéről.

Budapest, febr. 22. (A nbecskekereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 7.44—05, buza tavaszra 7.95—06, buza május júniusra 7.93—04, tengeri 3.86—07, zab 6.5—10, repce 10.90—05. Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt jó, bár az árak 5—7 krral olcsóbbak; forgalom 40.000 mm.

1149. szám kig. 1897.

216-2-2

Hirdetmény.

Az 1880. évi XXVII. t. cz. 13. §-a értelmében felhivatnak Nagybecskerek városában tartózkodó valamennyi hadmentességi díj kötelesek, akár itteni illetőségük, akár nem, miszerint az idézett törvény szakaszában körülírt köteles bejelentéseiknek reájuk, esetleg a családfőre 1896. évben kivetett egyenes adó összegének hiteles kimutatása mellett (az adókönyvecske előmutatása által) folyó 1897. évi február hó 28. napjáig a városi adóhivatalban annál is inkább tegyenek eleget, mert ellenkező esetben ezen mulasztás az idézett törvény 20. §-ában kiszabott pénzbírság, esetleg megfelelő elzárási büntetés alá esik.

Figyelmeztetnek a hadmentességi díj kötelesek ezuttal arra is, hogy azok, kik Nagybecskerek városán kívül adóval meg róva nincsenek, vallomásaikat tollba mondhatják; azok pedig, kik egyenes adót más községben is vagy közvetlen a m. kir. adóhivatalnál fizetnek, vallomásaikat az illető községi előjáróság, illetve a m. kir. adóhivatalnál megerősíteni tartoznak; végre, hogy egy családfő, kinek több haddij köteles családtagja van, a külön-külön leendő bejelentésben ezen körülményt jelezni tartozik.

Nagybecskerek, 1897. február 8-án.

Dr. Grandjean József
polgármester.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Egy a jegyzői teendőkben teljesen jártas, 33 éves, nős, gyermektelen egyéniség, ki évek során át mint jegyzősegéd és megválasztott községi irnok működött, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik és kinek komoly szándéka a jegyzői vizsgát letenni, ajánlja magát Torontálmegye területén bármely községben mint

jegyzősegéd vagy irnok.

Szives tudósításokat a feltételek közlésével kér a kiadóhivatalba.

247-21

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

3835. szám 1897.

249-2.1

Földbérleti visszárverési hirdetmény.

Torontálmegyei Ó-Telek község határában fekvő „Fenek“ nevű 863³³³/100 holdas kincstári birtok az azon levő gazdasági épületekkel együtt Szabó József szerződéses bérleti kárára és veszélyére folyó évi márczius hó 1-én, délelőtt 9 órakor a m. kir. kincst. Ispánságnál Uj-Pécsett visszárverés alá bocsáttatik.

Haszonbérletet kívánók ezen árveréshez a következő értesítéssel hivatnak meg.

1. A haszonbérbeadás azon feltételek mellett történik, mint a hogy fent nevezett tervvel tervezve volt, jelesen 1896. évi október 1-től számítandó kezdettel 1899. szeptember 30-ig terjedő 3 évi bértartamra, és az első két év mindegyike alatt külön-külön fizetendő 13138 frt 79 kr, a harmadik év alatt pedig 10807 frt 51 kr, haszonbérlet kikiáltási ár gyanánti alapul vétele mellett.

2. A szóbeli árverésnél versenyzők az első évi haszonbérletnek megfelelő 10% át vagyis kerek számban 1314 frtot tartoznak bánatpénzzel letenni, s ugyanannyi bánatpénzzel ellátott szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés kezdete előtt ugyanoda szintén benyújthatók.

A részletes feltételek ugyancsak az új pécsi ispánságnál tekinthetők meg.

Aradon, 1897. évi február hó 16-án.

M. kir. államjósággazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Árlejtési hirdetmény.

Alólírt előjáróság részéről ezenel közhírré tétetik, hogy az építendő orvosi lakás árlejtése folyó évi márczius hó 7-én délelőtt 9 órakor a község házában fog eszközöltetni.

A kikiáltási ár 3190 frt 84 kr, melynek 10%-ka ovadéku letendő lesz.

Az építendő lak tervezete, valamint a feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Lajosfalván, 1897. február hó 19-én.

Kovács Sándor, jegyző. 253-3.1 **Babinka,** bírő.

316. sz. 897.

Dinyás község előjárótól.

Arverési hirdetmény.

Torontálmegye tekintetes árvaszéknek 1897. évi február hó 5-én 3586/897. sz. a. kelt beces felhívása folytán ezenel közhírré tétetik, miszerint néh. Midin Mita volt dinyási lakos hagyatékához tartozó tagosított egy negyed urbéri telek föld parcelláinként és pedig:

I. forduló 2 hold szántó kikiáltási ár 200 frt;

II. forduló 2 hold rét kikiáltási ár 100 frt;

III. forduló 4 hold szántó kikiáltási ár 300 frt;

IV. forduló 4 hold szántó és rét

kikiáltási ár 280 frt, folyó évi február hó 25-én d. e. 10 órakor Dinyás község házában nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek örök áron el fog adatni.

Árverezni kívánók ezenel a 10% bánatpénzzel ellátva az árverésre meghivatnak.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Dinyáson, 1897. évi február hó 16-án.

254-1.1

Község előjáróság.

244. kig. szám. 897

251-2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye antalfalvai járásához tartozó Torontál-Vásárhely községi orvosi állás lemondás folytán megüresedett, arra ezenel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 800 frt évi fizetés, 20 kr nappali és 40 kr éjjeli látogatási díj és 20 kr halottkémlési díj élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtokat hogy képesítésüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi márczius hó 10-ig hozzám nyújtsák be.

A választást folyó évi márczius hó 11-én d. e. 10 órakor fogom T.-Vásárhely község házában megtartatni.

Kelt Antalfalván, 1897. évi február hó 10-én.

Szavits Gerő,
főszolgabíró.

Alkalmi vétel!**Egy 45 lóerejű gőzmalom,**

magasnyomású Stabil-géppel.

teljesen felszerelve malomberendezéssel együtt [egy 21-es a) sz. Ganz-féle hengerkerék, 3 pár 42 h. malomkerék] szabad kézből azonnal eladó, vagy több évre bérbeadó. — Továbbá eladó egy 10 lóerejű

ut-egyengető gép,

valamint egy kukorica-morzsoló (Ruston Proctor és Clayton & Shuttleworth-féle). — Bővebb értesítést ad

KUSZING PÉTER.

224-8.8

Tor.-Ozora (Uzdin).

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

Budapesten, VI. ker., külső váci-ut 45. sz.

Sürgőnyezim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

G Y Á R T:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegakarítás), petroleum- és benzín-motorokat, Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat, Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi-hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kútelépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó- és seprőgépeket, hőkéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, póczegődő tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket központi fűtéseket.

Árjegyzőkek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

197-40.3